

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КІЛЬКІСНОГО ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ-ОПЕРАТОРА

Брусенцов В.Г., Катковнікова Л.А., Масалітіна Г.І., Ксьонз М.О.

Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків

Безпека руху на залізничному транспорті значною мірою визначається «людським фактором» на долю якого випадає більше 80 % порушень безпеки [1]. І найбільш небезпечні порушення, що призводять до дуже важких наслідків припадає на працівників операторського профілю. Зокрема робітників локомотивних бригад і оперативного диспетчерського персоналу.

Відомо, що професійна надійність людини-оператора визначається низкою чинників, однією з яких і найбільше динамічною є функціональна надійність зниження рівня якої є причиною до 90 % помилкових дій оператора. Вона визначається як властивість функціональних систем організму забезпечувати динамічну стійкість у виконанні професійного завдання протягом певного часу та із заданою якістю. Важливою складовою її є рівень здоров'я. І, природньо, він повинен контролюватись. На сьогодні цю функцію виконують працівники медичної служби як у вигляді регулярних поглиблених медичних оглядів, так і у вигляді передрейсових медичних оглядів для робітників локомотивних бригад і водіїв. При цьому використовуються медичні методи, які дозволяють виявити наявність чи важкість стану захворювання.

Таким чином реалізується традиційний підхід до здоров'я як відсутність захворювання [2].

Інтереси практики в багатьох випадках вимагають кількісного визначення рівня здоров'я, що важливо як з погляду забезпечення професійної надійності, так і своєчасності й ефективності вживання профілактичних заходів. Початок такого підходу пов'язують ще з іменем Ібн Сіні (XI століття), а широке розповсюдження він одержав наприкінці ХХ століття [3].

Численні дослідження дають змогу дійти висновку про те, що для кількісного визначення рівня здоров'я можуть використовуватися критерії, пов'язані з його сутнісними характеристиками. До таких критеріїв належать показники, які тією чи іншою мірою відображають діяльність механізмів самоорганізації живої системи: адаптації, гомеостазу, реактивності тощо. Як показники рівня здоров'я можна також використовувати характеристики проявів здоров'я: життєздатності, соціалізації особистості.

Література:

1. Grozdanovic M., Janackovic G.L. The framework for research of operators' functional suitability and efficiency in the control room. / *International Journal of Industrial Ergonomics*, (2018) 63, pp. 65-74. <https://doi.org/10.1016/j.ergon.2016.10.009>
2. Yin Zhong, Zhang Jianhua. Task-generic mental fatigue recognition based on neurophysiological signals and dynamical deep extreme learning machine. / *Neurocomputing*, 2018. Vol. 283. Pp. 266-281. <https://doi.org/10.1016/j.neucom.2017.12.062>
3. Wishah Gh. Ibn Sina's Role in Scientific Discoveries. / *Asian Journal of Humanities and Social Studies*, 2018. Vol. 6(6). DOI:10.24203/ajhss.v6i6.5555